

Erdélyi Élet

Tartalom :

Argetoianu jelentheti

a törvényhozás főhadiszállásának :
Elesett az Arad-Csanádi Tkp.

A villamosáram termelő vállalatok ellenőrzése
Revidálni kell a községekkel és városokkal kötött szerződéseket

A ma problémái

Hogyan és mire neveljük leányainkat?

A Banca Romanească

megkontrázta a bukaresti Grivija és subkont-
rázták az olasz fagyaltosok

A dömping árokon

elcsusztak a Fibra-fiókok

Az Erdélyi Élet panaszfala

Ezen a helyen mindenki nyugodtan kisírhathatja
magát – Szomorú tapasztalatokat szereznek
a külföldi társasutazások résztvevői

Képes színház- és filmélet

Boldog szivek

Max Neufeld, ez a nagyszerű német fimrendező csinálta meg eddig a legmulatságosabb és legötletesebb operettpersziflázsokat. Legujabb slágerével a Boldog szivek (Zweiglückliche Herzen) című zenés vígjátékával sem vall szégyent, sőt megduplázza eddigi sikereit. A slágerszámokkal teleszőtt operett szól arról a bizonyos amerikairól, aki Bécsbe jön, itt azután rengeteg bonyodalom középpontjába kerül — a feleséget összetéveszti a titkárkisasszonnyal és viszont. A végén persze minden rendbe jön, boldog happy end zárja le a mulatságos izgalmak sorozatát, amíg azonban ez megtörténik, a közönségnek rengeteg alkalma van a szórakozásra. A szereplők élén Magda Schneider vezet — most már tökéletes sztár. A másik két női főszerep Lee Pary kezében és Bárony Rózsi lábában van. A két bonviván: Herman Thimig és Georg Alexander. A mulatságos operett zeneszámai Ábrahám Pál kompozíciói.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

- Egész évre . . . 600 lei
- Az egyes szám ára 20 lei
- Ó-Romániában . . . 20 lei
- Magyarországon 60 fillér
- Jugoszláviában 5 dinár
- Csehszlovákiában 4 c. k.
- Amerikában 1 évre 6. d.

Előfizetési árak egy évre: válatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetésoldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szövegközi részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerk. és kiadóhiv.: ARAD, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2. - Tel. 520.

Argetoianu jelentheti a törvényhozás löhadiszállásnak:

Elesett az Arad-Csanádi Tkp.

A konverzió első áldozata, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt. beszüntette fizetéseit. Fájdalmasan kell érintsen mindnyájunkat az, hogy éppen Arad egyik legrégebb

magyar pénzügyi adósságok egyoldalú szanálási módjának áldozatává, de nem vádászthatott más módot az igazgatóság akkor, amidőn olyan adósoknál is elengedi a konverziós törvény az adósságok nagy részét, akik nyugodt lélekkel és minden további anyagi megerőltetés nélkül rendezhetnék tartozásaikat. A fennmaradt követelésnek 30 éven át való törleszthetése, évi 4 százalékos kamat mellett egy olyan pénzügyi abszurdum, amely tényleges, nyers valóságára talán a legjobban az a tény mutat rá, hogy ugyanakkor maga a Banca Nationala is nyolc százalékot szed.

Ha visszatekintünk egy pillanatra az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Tkp. történetére, 1889-től kezdőleg 1932-ig ott látjuk a pénzügyi intézet történetében visszatükröződni egész Arad megye és város gazdasági életének eseményeit. Fényes nevek jegyezték történeti lapjait, amelyek után — egyelőre, — Argetoianu pénzügyminiszter tette fel a pontot.

Egyedüli megnyugtató momentum, amely a régi, nagynevű aradi pénzügyi intézet elhatározásának nyilvánosságra jutását

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA

kiséri az a nyugalom, amellyel a nagyközönség fogadta a hirt. Minden higgadt gondolkodásu ember tisztában van ezzel, hogy egy olyan pénzintézet, amelynek jelentékeny mezőgazdasági érdekeltisége volt, a konverzió életbelépésével éppen a betéteseire érdekeire kell tekintettel legyen, amikor a további kifizetéseit beszünteti. Az aradi pénzintézeteknél nem éreztette semilyen módon hatását a piac szomorú eseménye: úgy a betétesek, mint a részvényesek megfelelő nyugalommal és megértéssel fogadták az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt. Igazgatóságának elhatározását, amely remélhetőleg csupán átmeneti jelentőséggel bír.

A villamosáramtermelő vállalatok ellenőrzése

Revidálni kell a községekkel és városokkal kötött szerződéseket

Az Erdélyi Életnek számos cikke jelent meg s ugyyszólván valamennyiben hangsúlyoztuk, hogy a villamosítás rendkívül nagy-jelentőségű ügyét átfogó tervben kell megalapozni és kiépíteni. Ugyanakkor azonban utaltunk arra a döntő körülményre is, hogy az áramtermelés gazdaságos rendszere mellett abszolút olcsó áramárakra kell törekedni, mégpedig nem csak az ipari és mezőgazdasági termelés versenyképessége szempontjából, hanem azért is, mert az áramfogyasztás csak ily módon növelhető.

Nem lehet nevezetesen figyelmen kívül hagyni, hogy a villamosáram szolgáltatása ma rendkívül drága, aminek súlyos hátrányai különösen olyan községekben, vagy városokban érezhetőek, ahol az áramtermelő társaságokkal kötött szerződéseknél nem érvényesült kellő előrelátás. Ezeket a körülményeket feltétlenül ki kell vizsgálni, mégpedig oly módon, hogy valamennyi áramszolgáltatási szerződést valamely független szervvel felül kell vizsgáltatni és a mai helyzettel összehangba hozni. Figyelembe veendő ugyanis, hogy a legtöbb szerződést már régebben kötötték, amikor jóval drágább üzemanyagokkal kellett számolni, mint most. Köztudomású, hogy időközben annyira csökkentek az ilyen anyagok árai, hogy ez a különbség egymagában szertelen nyereséget biztosít az áramtermelő vállalatok javára.

Maguk a városok is rövidesen foglalkozni kívánnak az áramfogyasztás ügyének alapos átvizsgálásával, mert a községek és városok egyre nehezebb anyagi helyzete egyenesen kényszeríti a közigazgatási hatóságokat új és kiadós jövedelmi források kutatására és kihasználására. E részen kétségkívül igen hálás területnek kínálkozik a villamosáram fogyasztásával összefüggő üzlet, illetőleg azoknak a szerződésnek gondos tanulmányozása, melyeket kedvezőtlen viszonyok között a jelenlegi helyzetre vonatkoztatva igen kedvezőtlen feltételek mellett kötöttek. Egész kétségtelen, hogy a legközelebbi idő alatt a villamosítás ügye napirendre kerül s remélhető, hogy az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdéseket a fogyasztók jogos érdekei szerint igyeksenek majd megoldani.

A ma problémái

Hogyan és mire neveljük leányainkat?

(Levelek az Erdélyi Élet szerkesztőségéhez.)

— Mennyi pro és contra érv hangzott el, miért nem nőülnek a férfiak, egy fontos okot azonban senki sem érintett s ez az, hogy nagyon kevés a szép leány. Vannak férfiak, akik izléssel szeretnének nőülni s szép asszonyt szeretnének látni oldaluk mellett. Micsoda felemelő érzés lehet, ha valakinek szép felesége van s amellett finom, szép lélek, jó szív!

Neveljék hát szépnek is a leányokat, legalább elfogadhatóan szépnek. Tudom, hogy ezzel nem mondtam új dolgot, hiszen mind leánynak legfőbb vágya szépnek lenni. A leányok jól tudják, hogy ez a leghatásosabb fegyverük az életben. S vajjon nem a legszebb hozomány egy leányra nézve a szépsége? Miért fontos a női szépség az életben, annak megvan a maga élettani oka, amire nem akarok bővebben kitérni. A szép házaseletet, a gyengén viszonyt a házastársak között feltétlenül elősegíti. Jól tudom, hogy a szépséget nem minden esetben sikerül kikényszeríteni a természettől, de hiszem, hogy nagyon sokat lehetne elérni; — az arcvonalak szépségét illetőleg kevésbé, de alakbeli szépet igen. Szerintem ezen a téren sokkal nagyobb feladat hárul a szülőkre, mint a leányokra. Egy leány, ha 18 éves lesz s tudatára ébred annak, hogy ő nem szép (bár ez alig fordulhat elő), hiába kapkod, hiába hívja segítségül Coty összes gyártmányait, már nem pótolhatja azt, amit helytelen nevelés és életmód következtében a természet megtagadott tőle. Az már csak elővárásolása akar lenni annak, ami nincs. Pedig mily bőkezű a természet azzal szemben, aki bánni tud vele.

Vajjon megvizsgálja-e minden szülő a lelkiismeretét, megtett-e mindent a gyermek születésétől kezdve, ami hivatva lett volna gyermeke arányos fejlődését biztosítani? Helyes táplálkozás, a nap, levegő, a víz csodás formáló hatása egy életen át elsőrendű szükségletek, a víz gyermek életéből pedig semmiképen sem volna szabad hiányoznia. Továbbá minden leánynak kellene végezni egy mozgástani iskolát, lehetőleg már kiskorában, ahol legalább megtanulnának járni. Hiszen oly kevés a helyesen, kecsesen, nőiesen mozgó hölgy. Úgy látom, a leányiskola tornatermei nagyon sokat mulasztanak ezen a téren. Tény, hogy a mai gyermek nevelése egy sokkal egészségesebb irányban folyik, aminek üdvös hatása remélhetőleg a szép szempontjából sem fog elmaradni. Azonban, hogy a női szépség ne csak ritka kivétel legyen, ehhez még jó néhány generáció, jó néhány évszázad szükséges. Pár évvel ezelőtt olvastam, hogy Németországban liga alakult az emberi nem megszüpítésére. Nem tudom, milyen eszközökkel dolgozik, de furcsa is, hogy a mai gazdasági versenyben úgy növényi, mint állati világban mindenben a jobbat, szebbet, értékesebbet igyekszik az emberiség produkálni, saját magával pedig aránylag keveset törődik. Bizonyára baj az is, hogy a szép hölgyek elég nagy része nem akar anyagi hivatás-

nak hódolni. Nem akarom levelemmel kifejezésre juttatni azt, mintha csak a testkultusznak hódolnék, még sok jó tulajdonság szükséges, amelyek végeredményben a nőt kedvessé, nőiessé, bájossá teszik.

(Csikszereda.)

Stefics Antal.

— Hogy mire neveljük leányainkat?

Elsősorban arra, hogy az eredeti hivatásukat, a hitvesi, anyai és háziasszonyi hivatást lelkük mélyen mindig elsőnek érezzék. Hogy bármennyire kenyérkereső pályára sodorta is a háboru és a gazdasági válság a nőt, a családnak legértékesebb munkaereje, szervezője, életető napsugara csak ő lehet. Mint ahogyan viszont az ő számára a legérdemesebb munkaterület, a a legigazibb érvényesülési lehetőség, boldogságának legbősegebben termő talaja: az otthon, a család. Érezzessük meg velük, hogy az igazi női emancipáció a saját kicsinyességünk, önzésünk, ösztönösségünk, hiúságunk legyőzésénél kezdődik. Hogy fölényességünk: a megértés; erkölcsi nagykorúságunk pedig az: hogy főképen adni akarunk Szeretetet, gyöngédséget, munkakedvet és munkabírást, okosságot, jóságot, türelmet, egészséget, szépséget, derűt, boldogságot, mindenünket, sajátmagunkat. S cserébe csak szeretetet, a magunk s teljesi'ményeink megbecsülését kérjük.

Tanítsuk őket arra hogy ennek a lelkületnek ki kell áradnia belőlük. Ennek kell beragyognia a hivatalszobát, a kórtermet, az iskolát, a műhelyt, a műtermet, az üzletet és minden helyet, ahová akár istenadta tehetségük állította őket átmenetileg, vagy életük végéig.

Neveljük őket kötelességteljesítésre, emberi és női mivoltuk helyes méltóságérzésére, lelkiismeretességre és szociális lelkiismeretre. Ne fordulhasson elő még szorványos esetben sem, hogy jómódu és nagyjövedelmű szülők és férjeik bőséges és biztonságos otthonából, nyegle sportból vagy fényüzésű vágyból — családfönntartók napi betévé falatját jelentő egzisztenciákat ragadjanak el a maguk számára.

Milyen pályára neveljük őket?

Az általános műveltség megadása mellett képezzük ki őket olyan pályákra, amelyek egyrészt hajlamainknak, kedvüknek, tehetségüknek, erejüknek és egészségüknek, női mivoltuknak és anyagi körülményeinknek, másrészt az elhelyezkedési lehetőségeknek leginkább megfelelnek. A szellemi előkészület, több iskolát igénylő pályák közül az oktatói, orvosi, művészi pályák; a gyakorlatibb pályák közül: az öltözködés, lakásdíszítés, kertészet, betegápolás, gyermekgondozás, háztartás körébe vágó iparágak és foglalkozások felelnek meg leginkább a női léleknek. Kivételes tehetségek kivételes igényei és eredményei nem lehetnek az átlag számára mértékadók.

Hogy hogyan történjék ez a nevelés?

A leányifjúságot már legzsengőbb kortól kezdve tervszerűen és céltudatosan kell speciális női hivatásának méltó, hozzáértő, öntudatos betöltésére nevelni. Az összhangzó, békés családi

otthon rendezett körülményei, a szorgos, ügyes és gondos anya példája — óriási kezdőbességet jelent e tekintetben a serdülő leánygyermeknek. De az iskolákban, külön tanyafolyamokon is, elméleti oktatással, és gyakorlati képzéssel kell őket fokozatosan az élet- és egészségügyi, gazdaságtani, háztartástani, lélek-, erkölcs- és neveléstani ismeretekkel ellátni, a gyermekgondozás, betegápolás, szabás, varrás, főzés stb. ügyességekben jártasakká tenni.

Iskolafajok szerint a tárgyak más és más arányban foglaljanak tért, de minden leányiskolában a leányok női mivoltának erősebben kell érvényesülnie a célkitűzésben, a tantervben és módszerben egyaránt.

Az iskolai és családi nevelésnek együttesen kell törekednie arra, hogy leányainkban az erkölcsében konzervatív, műveltségében és tudásában modern nő nemes eszményét valósítsa meg. Hogy bárhová is állítja őket majdan az élet, méltó hordozói és továbbvivői legyenek a nemzet testi és erkölcsi létének.

(Brasov)

Dr. Kováts Gyuláné.

Ballag már a vén diák...

Negyvenötéves iskolai találkozóra hívtak egy aradi nagykereskedőt

Azt hinné az ember, hogy a régi, igazi, romantikus és megleg szentimentalizmussal teljes diákéletnek ma már csak az ugyan-csak szentimentalista és romantikus német hangosfilmekben lehet nyomukra találni. Pedig ez tévedés. Ha a diákéletnek a régi nemes szolidaritása lassan el is tűnik a modern idők pszichikai válságaiban és gazdasági krízisei között, a régi, az igazi diákélet emléke még mindig eleven életet él a régi diákok szívében, — amint ezt különben az alábbi aradi történet is bizonyítja.

Pár nappal ezelőtt történt, hogy az aradi Schwartz Simon Fiai-cég egyik belfelügyője, Schwartz Adolfnak egy külföldi levelet kézbesített ki az aradi posta. A levél Bécsből érkezett és egy párszavas, megleghangu meghívás volt benne. A meghívó küldője, Schwartz Adolf negyvenöt év előtti diák társa, mint minden évben, úgy ebben az esztendőben is találkozóra hívta meg egykori pajtását Bécsbe. Véndiáktalálkozóra, ha úgy tetszik, — pedig ezeknek a bécsi, évenként rendszeresen megismétlődő találkozónak több és emberibb a jelentősége.

Negyvenöt esztendővel ezelőtt történt, hogy a bécsi Felsőkereskedelmi Akadémián 56 végzett diák bucsuvacsorát tartott. Ezen a bucsubanketten határozta el egyhangúlag, hogy ha szét is szakítja egymástól az élet őket az egykori fényes császárvárosból, évről-évre figyelemmel fogják követni egymás élete sorsát. Elhatározta, hogy mindenkorra megbizzák az egyik Bécsben maradó társukat, hogy tartsa szamon valamennyiüket: egy évben

egyszer mindnyájan irnak ennek a bécsi bajtársnak: hol vannak, hogy megy soruk a világban. A bucsubankett évfordulóján azonban mind az 56-an Bécsbe mennek, hogy újra, meg újra meg-ujtsák egy egész életre szóló szövetségüket, egymást gyámolítsák, támogassák az élet gyarapodó nehézségei közepette és együtt örüljenek azoknak a lelki testvéreknek boldogulásán, akiket élet-utjaikon a siker kísér.

Negyvenöt esztendővel ezelőtt határozták el ezt a bécsi Felsőkereskedelmi Akadémia bucsuzó diákjai és valamennyien mindig lehető legpontosabban be is váltották ígéreteiket. A világ minden tájékaról évről-évre beérkeztek a kis, pársoros levelezőlapok a bécsi bajtárs címére s ő ugyanolyan lelkiismeretesen szeretetteljes pontossággal küldte szét a világ minden tája felé május hó első napjain az új találkozóra invitáló sorait. Pedig a világ nagyot változott az öreg diákok körül. A világháboru vérzivatarát a forradalmak és a gazdasági háboruk forgatagai követték: trónok és birodalmak pusztultak el, — de mindennél erősebbnek és elpusztíthatatlanabbnak bizonyult a bajtársi, a baráti ragaszkodás igazi szelleme.

Ma már az egykor fogadalmattevő 56 diák közül csupán negyvenketten vannak. A világháborut követő időkben az a gyakorlat alakult ki közöttük, hogy aki nem tudott elutazni a rendszerévi találkozóra, egy bizonyos tetszésszerinti összeget küldött el maga helyett a kis szövetség jótékony baráti alapjának gyarapítására. Ebből az alapból az egykori akadémikusok azokat a bajtársaikat segítéyzik, akiknek kevésbbé kedvezett a szerencse. Így huszonöt éve segítéyzik már egyik Budapesten élő bajtársukat, akit az a szerencsétlenség ért, hogy megvakult . . .

Szinte hihetetlenül hangzana mindez, ha nem jönne minden évben a bécsi levél. Jeléül annak, hogy mindez valóság s a régi diákevek együtt eltöltött ezek kedves emléke egy egész világot behálózó, eleven szövetségbe tömörítette össze a bécsi felsőiskola egykori növendékeit. Ez a bécsi, modern „szent szövetség” bizonyítéka annak, hogy a feje tetejére is állhat a világ, — az igazi, nem jelszavakon, hanem a benső meggyőződésen épült emberi szolidaritás és bajtársi érzés ragyogó gyémántkővét nem sebezheti meg az időknek semilyen változása.

Sorsjegytulajdonosok

a román állami osztálysorsjáték II. oszt. sorsjegyei megjöttek. Az első osztályu sorsjegyek tulajdonosai sziveskedjenek a részükre félretett **megújítási sorsjegyeket játékjogaik biztosítása végett IDEJÉBEN kiváltani.** :::

Egy megújítási sorsjegy ára 125.— lei (egynyolcad), az új sorsjegy 250.— 500.— 1000.— 2000.— lei. o—o o—o

Goldschmidt Bank.

Az Erdélyi Élet panaszfala

Ezen a helyen mindenki nyugodtan kisírhatja magát — Szomorú tapasztalatokat szereznek a külföldi társasutazások résztvevői

Ami sejthető volt, bekövetkezett. Aradra is berobogott visszaszívhatatlanul a tavasz. A májusi lakbérnegyedre megérkeztek a fecskék is, ezalkalommal gyalog és nem repülőgépen, mint ahogyan mentek. Már a fecskék is tisztában vannak vele, hogy a külföldi társasutazások csak bajjal és kellemetlenségek garmadáival járnak, pedig ők igazán mentesítve vannak úgy a vizumkényszer, mint a vámvizsgálat gyönyöreire alól.

Annai bizonyos, hogy sok magát okosnak hívő ember tanulhatna a tavasz egyszerű madaraitól. Az egész országot behálózta már a külföldi társasutazások nagy élősdi folyondár-szervezete, amely pompás kiállítású képes prospektusok ezreivel és tizezreivel kábítja a vidéki palikat. Már akiknek még fészkelődik egy kis pénz a zsebében. A külföldi utak menedzsereinek vállalkozó szellemű urait természetesen csakis a pénz érdekli: lehetőleg jó valutában. S — hogy a fecskéknél maradjunk, — a jámbor madarak, ha többször nem is, de egyszer rendszerint lépne mennek, hogy utánvéttel érkezzenek vissza oda, ahonnan indultak. Sok-sok tapasztalattal gazdagabban, de megfelelő ellenértékű tőkével szegényebben.

Ha volna valaki az aradi hivatalból illetékesek közül, aki időt és fáradságot nem kímélve a körmükre nézve egy kissé ezeknek a hangzatos című külföldi utazási irodáknak, lekötelező szolgálatot tehetne Argetoianu pénzügyminiszternek, aki azon töri a fejét, hogy hogyan is csábíthatna be ebbe az országba egy kis külföldi valutát . . . ? A külföldi utazásokat rendező érdekeltségek éppen ellenkező tevékenységet fejtenek ki, mint a pénzügyminiszter ur: ők kifelé csábítják az országból még azt a kis készpénzt is, amivel még rendelkezünt . . . Már t. i. aki . . .

Szigorubb vámreviziót követelnek az erdélyi kereskedők

Apropos, külföldi utazások . . . Erről jut eszembe, hogy az államkincstár lelkiismeretes tisztviselői, az ugynevezett vámfőnökök még egy másik gyakorlati megfigyeléssel is gyarapíthatják a külföldi társasutazások fosztogató érdekhálózatának bünlajstromát. A társasutazások égisze alatt virul a legelevenebben ilyenkor, a bimbófakadások és a mintavásárok idején a — csempészés. Önagyságának ilyenkor jut eszébe, hogy tulajdonképpen nem is érzi teljesen jól magát, ha nem a verejtékes drukkok között becsempészett külföldi selyemharisnyában libeg végig az aradi körzón, vagy annak valamelyik mellékuccácskáján . . .

Ezt a beteg pszichozist is csak a csoportos utazások rendezőinek számlája terhére kell írni, mert hiszen mindig az alkalom szüli a tolvajt még az amatőr-csempészt is.

A belföldi kereskedelem különösen a határok mentén érzi meg ezt a jelenséget igen hátrányosan, a saját maga bőrén. Sem az aradi, sem a nagyváradai kereskedőknek nem érdeke, hogy fizetéképes vevőiket egy jólszervezett érdekhálózat a csoportutazások nagydobbal dolgozó szállítói végzetes rendszerességek cipeljék ki az országból, a helyi piacról, ahol máskülönken éppen olyan előnyösen, ha ugyan még nem jobban, kielégíthetné mindenemű vásárlási igényeit, Arad közönségének igazán nem lehet oka a panaszkodásra: az aradi kereskedők lépést tartanak a divattal, a közizléssel és a gazdasági válság árdiktaturájával. Minden erőfeszítésük azonban hiábavaló, ha a vásárlóképes közönség, szinte akaratlanul is, külföldre hordja a pénzét. A belföldi ipart úgy ahogy még csak megvédi a kormány: de miért nem nyújt egy radikálisabb vámvédelmet az országhatárokról mentő városok kereskedő-társadalmának is...? A Kereskedelmi és Iparkamarák vezetőségeinek volna a feladata, hogy felhívják az illetékes gazdasági kormánytényezők figyelmét a csoportos társas-utazások külföldi érdekeket szolgáló, pénzpumpoló hatására, hogy a lehető legrövidebb időn belül megtehessék az egészségtelen helyek megváltoztatására a legradikálisabb gyógyító intézkedéseket.

Téves kapcsolat — Morganékkal

Igaz, hogy nem a legtapintatosabb éppen most tenni szövé a Telefontársaság ügyét, amikor a Kreuger-fiúról ez a dolog — de hiszen tudják, — kült; viszont nem lehetünk tekintettel a Morganék valamennyi családi összeköttetéseire, amikor végül is meg kell már egyszer mondani, hogy a romániai telefon rosszabb, mint valaha is volt!

Az, kit a végzet Aradon telefonkészülékkel vert meg évi 5000 lejes előfizetésért, tudja, miről van szó. Mindenkinék eszébe jut az az ásatag apparátus, amelyet órákig el lehet nyagatni köröskörül a szobában, arfélkül, hogy az a telefonközpontot bármilyen formában megzavarná. Ez teljességgel kizárt dolog, hiszen ellenkező esetben csak jelentkezne valaki...!

Dehát hagyjuk ezt. A Telefontársaság készüléke drága és hihetetlenül rossz. Néha a szárazelem merül ki, mire kiderül, hogy az most nincs raktáron sem Aradon, sem másutt de, majd hozatnak. Aztán a mágnes, vagy a membrán szenderül észrevétlenül jobblétre és csak akkor kapsz helyette egy rosszabbat. Az aradi automata-központnak természetesen még hire-hamva sincsen s a drága pénzt, amelyet ennek reményében fizetünk már évek óta, valószínűleg saját bucurestii palotájába investálja a Morgan. Nekünk jó a régi is, a Weitzer János-uccában.

Hát ez a tévedés. S hogy ne törjék sokat a fejeiket a Telefontársaság bucurestii statisztikusai a romániai telefon-előfize-

tések rohamosan csökkenő tendenciájának okai felett, megírjuk, hogy ennek oka kizárólag csakis az, hogy mélységesen családunk a Morganban, meg az amerikai ígéretekben. Nekünk sincsenek az idegeink hajókötelekből s ha már mérgeledni akarunk, mérgeledhetünk anélkül is, hogy ezen a Teleföntársaság szolgálatna egy más célra teljesen alkalmatlan készüléket.

Emléket az „Ismeretlen gátmunkásnak“

Amint benne voltunk az árvizben, most az ujjáépítkezési akciókban uszunk nyakig. Mindenki benne van valamelyik bizottságban, albizottságban és vice-delegációban és ezek a delegációk és bizottságok mind-mind azon törik a fejeiket, hogy hogyan is lehetne pénz nélkül valami egészen újat építeni az árvizmosta Marosparton?

Tagadhatatlan, hogy szériáink vannak. Amint voltak hős-szériáink, úgy most az ujjáépítőink szériáinak tényezete virul, az árterületek humuzsain. S mint a nagy háboruban történt, hirtelen felbukant hangosszavu vezérek sütkéreznek a népszerűség, vagy a népszerűtlenség mindenképpen hasznos publicitásában. És mialatt a városmentő tervek fellegetek görgető, nagy csatáikat vívják a városháza valamennyi szabad helyiségében, mindenki elfeledkezni látszik az aradi árviz igazi hőseiről, akik Radu Cornél dr. primár hívó szavára egykor — pár héttel ezelőtt, — sárosan és névtelenül cipelték a zsákokat a szakadozó aszfaltu marosparti korzón . . .

Uraim . . . ! Mielőtt tovább mennénk, szálljunk valamenynyien magunkba. Nem lehet célja senkinek, hogy a nemes város történelmének még megírandó fényes lapjait a rut hálátlanság vádja fröcskölhesse be egy higgadtabb szellemű utókor részéről. Építse meg mindenekelőtt a város vezetősége a marosparti korzó legveszélyeztetettebb pontját az *Ismeretlen gátmunkás* homokzsák-szobrát, mert őt illeti meg legelső sorban is az épenmaradottak hálája és kegyelete !

Uraim . . . ! Mielőtt tovább mennénk, szálljunk valamenynyien magunkba. Nem lehet célja senkinek, hogy a nemes város történelmének még megírandó fényes lapjait a rut hálátlanság vádja fröcskölhesse be egy higgadtabb szellemű utókor részéről. Építse meg mindenekelőtt a város vezetősége a marosparti korzó legveszélyeztetettebb pontját az *Ismeretlen gátmunkás* homokzsák-szobrát, mert őt illeti meg legelső sorban is az épenmaradottak hálája és kegyelete !

CLUJI ROMÁN OPERA

Szerdán, május 11-én este

CARMEN

Lya Pop, Dobranskaja, Soculschi, Andreescu felléptével
Csütörtökön este

AIDA

N. Apostolescu tenorista vendégfelléptével; Aca de Barbu, Lya Pop és Soculschi felléptével.

Pénteken este

A ZSIDÓNÓ

N. Apostolescu és G. Folescu vendégfelléptével; Aca de Barbu, Dobranskaja és Mihailescu felléptével.

Az előadásokat BOBESCU karnagy vezényli.

Balettmester MORAWSKY.
Primaballerina VIOLA GLORIA.
Az előadások a Nyári Szinkörben lesznek. Rendes helyárak.
Jegyek a téli Színháznál.

A rádiósok és az aradi villanytelep

Az elmúlt napokban sorozatos rádiórazziákat tartottak Aradon és mindenkit megbüntettek, aki nem fizette le az előfizetési díjat. Csak azokat nem büntették, akik valamilyen módon lehetetlenné teszik, hogy drága embertársaik a drága előfizetési díj fejében élvezhessék is a rádióműsorokat. A postafőnök beígért ugyan bizonyos rendszabályokat és utasításokat kért Bukarestből, de a mai napig nem történt semmi a rádiómerénylők ellen.

Ezek pedig csak a villanygép tulajdonosok, akik nem látták el a gépeiket megfelelő szigeteléssel, hogy ne zavarja a rádióvételt. Ezek között vezető pozíciót tölt be a villanytelep, amelynek transzformatorai fűlsiketítő zörejek és zakatolások alakjában jelentkeznek a hangszórókban. Mégis csak botrány, hogy egy város lakossága, amely a legmagasabb árakat fizeti a villanyért s amelyet állandóan molesztálnak a villanytelep aggilis pénzbeszedői, még ezt a kínzást is kénytelen legyen eltűrni egy vállalat részéről. Aradváros azon uccáiban, amelynek sarkán vagy közelében transzformátor van, nem lehet rádiózni. Hiába szerelik fel a legdrágább gépeket, hiába fizetik pontosan az előfizetési díjat, a hangszórókból nem előadók hangja és kellemes muzsika hallatszik, hanem csak kattogás, mely néha menydörgéssé erősödik és fütyülésbe, recsegésbe ful. A postafőnökség pedig nem intézkedik.

Szatmár város vezetősége nemrégiben egy szabályrendeletet szavazott meg, mely külföldi mintára szigorú büntetéssel sújtja azokat, akik zavarják a rádióvételt. Arad átmeneti bizottsága is hozhatna ilyen rendeletet, mely megszabadítaná a város rádióit a villanytelep merényleteitől. Most, a nyár küszöbén, amikor a vétel amugyis nehezebb, sürgős intézkedésre van szükség, mert a rádiót ma már nem lehet luxusnak tekinteni, a kulturembernek ép olyan kelléke, mint a könyv, vagy az ujság.

Ma kezdődnek az olcsó napok a

GOLDHAUSBAN

Selymek,

delaineek,

kartonok,

ingzefirek,

vásznak óriási választékban. TEMESVÁR:

Dóm-tér 7. — ARAD: Bul. Regele Ferd. 11.

A Banca Romaneascát

megkontrázta a bukaresti Grivița és subkontrázták az olasz fagylaltosok

Édes történetet rebesgetnek a Banca Romaneasca S. A. aradi fiókjának környékén, amelynek csattanója — csodálatosképpen, — ezuttal nem Aradon csattant el, hanem Bucurestiben. A történetet a maga egyszerű mivoltában az alábbiakban adjuk közzé, lakók és háziurak okulására egyaránt.

Amint ismeretes, a Grivița bucarestii konzerv- és cukorkagyár Rt. aradi fióközlete a Banca Romaneasca S. A. hatalmas épületében nyert annakidején elhelyezést. A Grivița pompás üzlethelyiséget rendezett be a Városi Színház bejárójával szemben, a fogyasztók és a Banca Romaneasca nagyobb gyönyörűségére, mivel nemcsak a közönség jutott olcsó konzervekhez, hanem a Banca Romaneasca is egy olyan bérlőt nyert, amelyik minden esedékességét pontosan rendezte. Ilyen körülmények között találta történetünk hőseit a bekövetkezett új labkbertörvény.

Április hó elején a Grivița aradi fiókjának vezetősége egy udvariashangu megkeresést intézett a Banca Romaneasca S. A. aradi fiókgazgatóságához. A levélben a fiók-Grivița felkérte a fiók-Romaneascát, hogy tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, valamint az új labkbertörvény rendelkezéseinek tendenciájára, sziveskedjék a háztulajdonos megfelelőképpen csökkenteni a fiók-Grivița üzlethelyiségének bérét. A Banca Romaneasca aradi fiókjának urai megkapták a levelet, elolvasták, aztán mintha mi sem történt volna, mélységes hallgatásba burkolóztak.

A Grivița-fiók vezetősége egy darabig érdeklődéssel várta a bankfiók válaszát. Miután azonban nyilvánvalóvá vált már, hogy a Banca Romaneasca aradi urai egyáltalán semmi szándékot nem árulnak el arra sem, hogy az üzletbérleszállításról bár elvben tárgyaljanak, az aradi Grivița irt egy szép levelet a bucarestii fő-Grivițának, amelyben nyílt szívvvel elpanaszolta, hogyan is bánik vele az a csunya aradi Banca Romaneasca.

Bucurestiben természetesen nagy megértéssel olvasták a fő-Grivițában a fiók-Grivița panaszkodását. És mert Bucurestiben a Grivița kezei hosszúra nyulnak, egy másik szép napon egyszer csak egy szép levél érkezett a bucarestii Banca Romaneascától az aradi intézethez. A levélben nem volt sem több, sem kevesebb, csupán csak annyi, hogy a fő-Grivița és a fő-Banca Romaneasca szép barátságosan megegyeztek egymással afelett, hogy a fiók-Grivița a fiók-Romaneascának május elsejétől kezdve ennyivel és ennyi-

vel kevesebbet fizet. Mivel ők már ebben az ügyben egymás között békésen megegyeztek . . .

Az aradi Banca Romaneasca urai sokatjelentő módon összenéztek a bucarestii levél olvasása után, de jó képet vágtak a játékhoz és tudomásul vették a bucarestii instrukciót. Értesüléseink szerint május elsején, az üzletbérösszeg esedékességének napján az aradi Banca Romaneasca minden további nélkül elfogadta az új, lényegesen kisebb üzletbért a Grivițătól. Mintha mi sem történt volna Arad és Bucuresti között.

Ennyiben is maradt volna a dolog, ha csak az aradi Griviță és csak az aradi Romaneascán mulott volna a dolog. De itt már bekapcsolódott egy harmadik érdekelt is. Ezek Olaszországból jöttek. A bank vezetősége ugyanis, — mielőtt a bucarestii levelet megkapta volna, — a Grivița aradi helyiségét egyszerűen odaigézte az olasz fagyaltárusoknak, akik ott a nyárra fagyaltparadicsomot akartak berendezni, ahol most a paradicsom-konzervek sorai állanak. A váratlan bucarestii fordulathoz mindenki jó képet vágott, csak ezek az olasz fagyaltárusok nem. Hol fognak ők most már fagyaltot árulni, ha a Grivițăt nem lehet kitenni. Az olaszok, mint köztudomásu, temperamentumos emberek s — beperelték a Banca Romaneasca aradi fiókjának az igazgatóságát. Kártérítési pert indítottak a bank vezetősége ellen. Lehetséges, hogy amilyen temperamentumosak ezek az olaszok, a pert még meg is nyerik és akkor mi történik . . .? Ki kell fizetnie a Banca Romaneasca aradi vezetőségének legalább is azt az összeget, amelyet a Grivița keresett rajtuk május elsején. Az olaszoknak mindenestre jól kezdődik a nyári fagyaltszezon, mert ezt a pört csak megnyerni lehet . . .

Szeplők, máj-
foltok, és pat-
tanások ellen
a **Kárpáti**
BENZOE
crém és pomada

a jelenkor leghatásosabb
szere. Klinikailag kipró-
bálva és ajánlva! ❄ ❄

Garantált higgyan és ólom mentes készítmény! Készíti:
Kárpáti János gyógyszerész és kozmetikai
LABORATORIUMA ARADON.

A dömping áron

elcsusztak a Fibra-fiókok

A gazdasági élet Erdélyben és a Bánságban lévő piacai egy újabb szomorú tapasztalattal gazdagodtak a Bohusi Posztógyár jóvoltából, amelynek természetesen nemcsak

erkölcsi, — sajnos, — anyagi következményei is vannak. Annak az üzletpolitikának, amelynek ilyen elszomorító eredményei lettek, eredő szálai ugyan több évre nyulnak vissza, még a boldogult konjunktúra világába, de ez a tény csak súlyosbító momentumot képez csupán a későbbi események kifejlődésénél. Évekkel ezelőtt a Bohusi Posztógyár rendszeresen elárasztotta gyártmányaival az erdélyi és bánsági városok kereskedőit. Az ipari konjunktúra virágzó éveiben, majd azt ezt követő esztendőben a kereskedők még az akkori áron kellett meg fizessék a bohusi posztót, amelyet azonban a rohamosan rosszabbodó gazdasági viszonyok következtében egyre kevésbé tudtak eladni, mert az árak és az áruk minősége egyre jobban estek. Nemcsak a gyár, a kereskedők is megéreztek ennek minden káros következményét. De amíg a kereskedők nem tehettek egyebet, minthogy igyekeztek minél kevesebb veszteséggel tudni a bohusi posztógyár készpénzen vett áruján, addig a gyár egy újabb üzleti ötlet megvalósításához látott. Körülbelül másfél évvel ezelőtt történt, hogy a Bohusi Posztógyár a Regat, Erdély és a Bánság nagyobb városaiban, kereskedelmi centrumaiban eladási fiókokat kezdett létesíteni, „Fibra“. Ezeket a Fibráfiókokat a posztógyár nagy apparátussal, költségeket és fáradságot nem kímélve állította fel, hogy általuk fokozza a gyártmányok eladási tempóját.

A posztógyár elhatározása már az első „Fibra“-fiókok megjelenése idején érthető meglepetést keltett a kereskedők társadalmában. Mindenképpen sérelmesnek volt tekinthető, hogy az az iparüzem, amely gyártmányaival a szószeros értelmében elárasztotta a kereskedőket még azokban az időkben, amikor lényegesen magasabbak voltak az árak, most, a gazdasági krízis napjaiban maga álljon oda kéretlen konkurenciának a kereskedelem és a fogyasztó közzé a maga jóval alacsonyabb áraival. A gyár új üzletpolitikájának rövidesen be is következtek a maga káros következményei. Mivel a „Fibra“-üzletekben a bohusi posztógyár gyártmányai már készen feldolgozva, konfekcionálva kerültek kiárusításra, a szövetkereskedők, ruhaáruházak és a szabóüzemek semmiképpen sem vehették fel magával a gyárral szemben a versenyt. Ujra megismétlődött a finomabb kézműipari áru és a gyári gyártmány közötti harc tanulsága: a lényegesen olcsóbb tömegmunkával szemben a szabóiparosok alulmaradtak, de viszont a posztókereskedések raktáraiban is

megszűnt az ott már előbb drága pénzért beszerzett bohusi posztó iránti érdeklődés.

Egy csomó szakmai kereskedő és iparos vérzett el a bohusi gyárnak e kereskedelemellenes, csunya gesztusán. Komoly szakemberek számították ki, hogy még az előállítási árat sem közelítette meg gyakran egy-egy Fibra-öltöny gyári ára: előrelátható volt tehát az is, hogy hiába töri le a gyár a kereskedők, iparosok egzisztenciáit, — nem sokáig bírhatja maga sem azt az iramot, amelyet az árak letörésében és a pénz utáni hajszában önmaga diktált saját magának. Ez az idő valóban be is következett. A „Fibra“-fiókok másfél évi kártékony működése után rádöbbenek Bohusiban is arra, hogy ezt az üzletpolitikát csak a visszavonhatatlan csőd követheti az egész vonalon: ezért a gyár igazgatósága elhatározta, hogy a „Fibra“-fiókokat máról-holnapra likvidálja.

Május hó elsejétől kezdődőleg tehát megszűnnek a Bohusi Posztógyár kereskedelmi expozitúrái. De mi haszna van ebből az iparnak, vagy a kereskedelemnek...? A bohusi üzletpolitika tönkretett jóegynéhány erdélyi és bánági kereskedőt, csődbekergetett több kisegzisztenciát és a végén csak sajátmagának ártott vele. A „Fibra“-fiókok megszűnnek, de a kereskedelmi élet jósokáig nem fogja kiheverni azt a pusztítást, amit a gyár konfekciós fiókjai okoztak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Bánáti Bankegyesület R.-T. mérlege és jelentése

A Bánáti Bankegyesület igazgatósága f. évi április hó 20-án megtartott gyűlésen megállapította az intézet 1931. évi mérlegét és elhatározta, hogy rendes közgyűlését f. évi május 12-én tartja meg. A Bánáti Bankegyesület a múlt év első felében új takarékbetétek hozzááramlása következtében kiterjedt üzletkörének jelentős új hitelekkel állhatott rendelkezésére. Egy hollandi pénzcsoporttal megkötött hosszulejratu kölcsön révén azon előnyös helyzetbe jutott, hogy országunkban egyedülállóan 16 évre szóló törlesztéses kölcsönöket helyezett ki.

Ezen legszebb eredménnyel megkezdett akcióját 13,813.850 lejnyi kölcsön folyósítása után az őszy folyamán előretörő gazdasági válság, de különösen a kormány tehermentesítési terveinek hatása alatt szüneteltetni kényszerült. Egy a külföldi üzletbarátai segítségével megszerzett hosszulejratu törlesztéses kölcsön pedig abba a helyzetbe juttatta, hogy 1931. év tavaszán Temesvározt az ötemeletes főintézeti székház építési munkálatait megkezdje és azokat az év végével be is fejezze.

A gazdasági helyzetnek az 1931. év második felében

tapasztalt gyors leromlása az intézetet is arra kényszerítette, hogy a tőkekihelyezést teljesen beszüntesse és legfőbb figyelmét a betétesek az általános bizalmi válságból eredő igényei kielégítésére fordítsa. *A bank csaknem az egész évén át, a betétvisszafizetéseket még a kikötött felmondási időre való hivatkozással sem szorította meg.* Csak az év vége felé nyult megszorításokhoz, amikor a mezőgazdák-nak biztosított moratórium a kihelyezések visszafizetését kedvezőtlenül befolyásolta.

Az intézet az 1931. év folyamán 103 millió betétet fizetett vissza és emellett hitelezőit 46 millióval és Banca Nationalánál lévő visszleszámitolási hitélet 33 millióval csökkentette. A bank teljesítőképessége mellett szól tehát az, hogy ezt a 178 milliónyi összeget kitevő visszafizetést likvid tőkéből és befolyt künlevőségeiből eszközölte. Az intézetnél elhelyezett betétek biztonságát igen jelentős tőkési és latens tartaléka szavatolják, amelyekben a betétek, a kihelyezéseken felül, egy 60 százaléknál magasabb felülfedezetet találnak.

Az intézet az aktívák elővigyázatos értékelése után még mindig 8,510.568 lej tiszta nyereséget ért el. Az osztalékpolitikánál az igazgatóság kényszerű alapelve tehát, hogy a betétesek és hitelezőknek bizalmát továbbra is kiérdemlje és követeléseik biztonságát emelje. Ezért fordított az elért nyereségből 8 millió lejt a kétes követelések tartalékalapjára és javasolja a közgyűlésnek, hogy az 510.568 lej maradékot a folyó évre elővezesse. Az intézet ezzel egyuttal megfelel a Banca Nationala intencióinak, mely az 1931. évre a legszigorubb takarékossgát ajánlja az osztalékok és tantiémek kifizetésénél.

Ezen viszonyok kényszere alatt először állott be az eset, hogy a Banati Bankegyesület nem fizet osztalékot és először fordul elő, hogy kulturális és jótékony intézmények javadalmazásától is eláll. Bizonyos, hogy a vezetőségnek ezen előrelátó és a legnagyobb takarékossgal a saját tőkési szilárdítására irányuló üzleti politikájával részvényesei és betétesei is egyetertenek.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Primăria Municipiului Arad,

în ziua de 26 Maiu 1932, ora 10 a. m.

se va ține în biroul Serviciului Economic, camera Nr. 59, licitațiune publică orală cu respectarea dispozițiunilor cuprinse în legea contabilității publice, regulamentul și normele de licitație în vigoare, pentru cosirea în dijmă a fânațelor comunale.

Caetul de sarcini se poate vedea în camera Nr. 59 a Primăriei între orele 11—1 în fiecare zi de lucru.

Arad, la 6 Maiu 1932.

Primăria Mun. Arad.

Nr. 14. 185/932.

Színház és Film Élet

A JELMEZ

Az Erdélyi Élet eredeti kézírata.

(Folytatás)

De azért a római színpad is hozzájárult a jelmez fejlődéséhez, hiszen a karakterizáló jelmez első formáit mégis csak a római színjátszásnak köszönhetjük. A fekete álarcu, „százfoltu“ Centunculus jelmezéből fejlődött évszázadok alatt az olasz Harlekin és a nagyorru Pulcinella ösét is föllelhetjük a fehér Maccusban.

A keresztény középkor színjátszása a katedrálisokban, az oltár tövében született, egyházi személyek játszották. A jelmezeket sokáig az ünnepi és vallásos jelleget hangsúlyozó egyházi öltözékek helyettesítették. Később a színjáték kivonult a templom előtti térségre, a szigoruan liturgikus szöveg világi elemekkel bővült és ezekkel együtt a világi öltözékek is bevonultak a minisztériumok színpadára. A minisztériumokban keverednek egymással a vallásos és a profán elemek, a realitás és a fantasztikum és ennek megfelelően keveredik a kor viselete a vallásos öltözékekkel és a fantasztikus jelmezekkel. A szent személyeket ábrázoló szereplők megőrizték az egyházi viseletet, az ördögök és démonok torz és ijesztő jelmezekben jelenítették meg a természetfölöttit, míg többi szereplő a kor divatjának megfelelő, de annál sokkal cifrább ruhákat öltött magára. A fejlődés szempontjából azonban legfontosabb a színszimbolika használata. Káin például mindig vörösben, Abel pedig fehérben jelent meg, eképpen érzékeltették színekkel a bűnt és az ártatlanságot. A jelmez szimbolikus jelentése a fejlődés folyamán egyre jobban tért hódított. Az erkölcsi célzatu játékokban majdnem kizárólagosan ilyenekkel találkozunk. Az allegorikus személyeket, Hitet, a Hitetlenséget, a Tudást, a Tudatlanságot mind jelképes jelmezekben ábrázolták.

Az olasz rögtönző színjátékban, a Commedia dell'Arteban a jelmez mindent elmond viselőjéről. A fehérruhás Pierroról tudjuk, hogy ábrándos holdviláglovag. A tarka-barka Harlekin ördögös, nyughatatlan táncos fickó. A vörös Pantalone kapzsi, a sötétruhás, hivatalos Dottore tudálekos és így tovább. A Commedia dell'Arte jelmezei egytől-egyik típusokat ábrázoltak, teljesen különböztek a mindennapi élet ruháitól, hiszen céljuk is más. A mindennapi öltözködés célja kimondottan praktikus, míg a színpadi jelmez célja a művészi kifejezés. Ezek a jelmezek nagyon sokáig fönmaradtak, (hiszen még napjainkban is találkozhatunk velük) s még a realista Molière is a Commedia dell'Arte hagyományaihoz hűen stilizálta saját korának viseletét.

Az ujkor balettjeiben és látványos játékaiban az allegorikus a francia klasszikus tragédiában a stilizált jelmez uralkodott. Ezt a kort ismét a gazdaság és a pompára törekvés jellemezte. De a racionalista filozófia térhódításával párhuzamosan a realista irányzat is lassan előretört és a színpadi jelmez, bár megőrizte

megkülönböztető pompáját, egyre jobban közeledett a valóságos élethez. A történelmi jelmez azonban még mindig nem használták és csak a XVIII. század második felében indult meg a mozgalom, amelyet a szinpadi jelmez forradalma néven emlegetnek. Ez a szinpadi forradalom vivta ki a korhű történelmi jelmez használatát.

Franciaországban Lekain Clairoso kisasszony voltak a korhű jelmez előharcosai. Lekain volt az első, aki Oreszteszt görög jelmezben játszotta, de a fején még korabeli háromszögletű tollas kalapot viselt hozzá. Angliában Macklin vitte keresztül a szinpadi öltözködés reformját. A francia forradalom idejében a történelmi jelmez használata általános volt, csak hogy a görög és római hősök is a francia trikolorral a mellükön jelentek meg a szinpadon. Ezek az anakronizmusok azonban fokozatosan eltűntek a szinpadokról és a korhű jelmez meghódította egész Európát. A korhűség kezdett öncéllá válni. A múlt század hetvenes éveiben érte el tetőpontját a történelmi hűséghez való aprólékos ragaszkodás, György meiningeni herceg szintársulatában, ahol a páncélokot a korhűség kedvéért valódi, nehéz fémekből készítették, olyannyira, hogy a szegény színészek alig tudtak megmozdulni a nehéz vértetben.

Természetesen ennek a tulzott realizmusnak is bekövetkezett a reakciója, a festőiség jelszavával. Ennek az iskolának a követői a korhűséget, a jelmezést másodrendűnek tekintették. A legfőbb követelmény szemünkben a jelmez festői hatása volt. Még a szerző intencióit is figyelmen kívül hagyták. Shakespeare Vizkeresztjében Malvoliot eltiltják a sárga harisnya viselésétől, mert Oliviára sárga ruhát adtak a festői hatás kedvéért. A festői hatás legtulzottabb hajszóloi a revűszinpadok, amelyek az öncélú látványosság kedvéért egymás mellett vonultatják föl a meztelességet és a legdusabb, legpompásabb jelmezeket.

A legújabb szinpadi irányok követői viszont egyesíteni próbálják a görög jelmez ünnepi magasztos hangulatát a középkor szinzimbolikájával és a Commedia dell'Arte jellemző tipizálásával. Az aprólékos korhűség helyett a kor stílusát érzékeltetik, az öncélú festőiség helyett a jellemzetességre törekszenek, a pompa és a cifraság helyett az intenzív művészi hatásokat kedvelik, a fantázin tevékenységének ismét tág tere nyílik. Franciaországban Dullin, Németországban Jesner, Oroszországban Tairov és Mayerhold képviselik ezt a fölfogást, amely a szinpadi jelmez történetének legérdekesebb megnyilvánulásait próbálja modern szellemben egyesíteni. A szinpadi öltözködésben a jövő nem szürke, mindennapos viseletté, hanem a kifejező, művészi jelmezzé, amely viselőjét a mindennapi szokások világából a képzelet másszínű birodalmába, a szinpad és a dráma magasabb légköre emeli.

(vége.)

H. F.

— Pénzfelvételre nyugta ellenében csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

Renate férjhez megy

Hol marad Renate Müller új filmje, kérdezték a mozirajongók, akik már ismét munkában szerették volna látni a művésznőt, a legkedvesebbek egyikét a „Mesék az írógépről” világsi-

kere óta. Nos, Renate Müller eddig azzal foglalkozott, hogy a „Mesék az írógépről” angol változatát játszotta Londonban. Azután pedig körülnézett olyan szerep után, mely művészi igényeinek megfelel. Végül megtalálta a „Mädchen zum Heiraten” című filmben, mely Zágón István ismert és nagysikerű szindarabja után készült, amit a Belvárosi Színház mutatott be annakidején „Szegény leányt nem lehet elvenni” címmel. Renate játsza benne azt a leányt, akit nem lehet elvenni, pedig ő férjhez akar menni egy kiszemelt fiatalemberhez, aki nem főnöke, hanem csak alkalmazottja a cégnél, melynél Renate is dolgozik. A leánynak egészen különös és modern foglalkozása van: hangmester a grammofoongyárban, egyedül áll a maga nemében. Különbösen is okos leány és ha nincs is pénze, szerelméért mindent elkövet. Tervét keresztezi főnöke, aki egy gazdag partival kecsegteti ideálját. Renatenak meg kell küzdenie a vagyonos vetélytársnővel, pedig ennek annyi pénze van, hogy a szeretett fiatalembert minden anyagi gondjaitól megszabadíthassa. Közben nemcsak főnökének terveit kell szétrombolnia, hanem egy házasságközvetítőt is ki kell játszania, aki szintén érdekelt ebben az ügyben. Hogyan győzi le Renate mindegyik ellenfelét, hogyan igyekszik energiával és csellel célja felé, hogy végül mint boldog menyasszony jelenjen meg a közönség előtt: ez a tartalma a mulatságos vigjátéknak: „Szegény leányt nem lehet elvenni” vagy németül: „Mädchen zum Heiraten”.

— Lehet-e vajjon a Iorga — kormánynak is tulkiadása?

Kohn elmegy a rabihoz és megkérdi, szabad-e neki pávát enni?

— Nem szabad, — mondja a rabi.

Kohn pár nap múlva meglátogatja a rabit és látja, hogy az asztalon egy pirosra sült páva gőzölög.

— De rabi, — mondja csodálkozva — hiszen azt mondtad hogy nem szabad pávát enni és te most, mint látom, pávát eszel.

— Na igen, — szól erre a rabi — az úgy van, tudod, hogy az én apám még egy hiresebb rabi volt, mint én és neki az volt a véleménye, hogy szabad pávát enni, nekem meg az a véleményem, hogy nem szabad.

— Na és?

— Na és én ő tőle kérdeztem meg, te meg éntőlem kérdezted meg.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ZASU PITTS,
új csillag a hangosfilm birodalmában.

Filmriporterek ezrei folytatnak izgalmas hajszát az események után

A legnagyobb fáradsággal és gyakran veszedelmes körülmények között készülnek a filmhíradók felvételei

(Arad.) A mozgóképszínházaknak ma már elengedhetetlen és nagyon szépszerű műsorszámuk a hangos híradó, amely nélkül alig képzelhető el egy mozielőadás. Érthető ezeknek a hangos híradóknak a népszerűsége, mert hiszen elhozzák hozzánk távoli világrészek eseményeit képből és hangban és így az újságnak újfajta érdekes formáját jelentik. A világ leggyakrabban emlegetett politikusi beszélnek hozzánk a hangos híradóról, szemtanui vagyunk egy borzalmas repülőgépszerencsétlenségnek, amely csak néhány nappal előbb történt valahol Amerikában, a következő percben már egy exotikus afrikai törzs táncaiban gyönyörködhetünk, Ghandit látjuk és halljuk hívei között, vagy a shanghai-i harcok borzalmait elevenednek meg előttünk.

Azok, akik a filmszínházak kényelmes zsöllyéiben gyönyörködnek ezekben a párszáz méter hosszú filmhíradókban, el sem tudják képzelni, hogy milyen izgalmas munkával és milyen örült hajszával készülnek ezek a felvételek. A híradók egy egészen új foglalkozási ágat teremtenek meg: a filmriportert. Érdekes és izgalmas foglalkozás ez és a jó filmriportert kitűnően meg is fizetik. Filmriporterek ezrei hajszolják az eseményeket világszerte a legszédületesebb versenyben. Nemrég például, amikor az M. 2. angol tengeralattjáró elsüjedt, hat órával a katasztrófa után már hangos híradón mutatták be a londoni mozikban a szerencsétlenség színhelyét és a mentési munkálatokat. További tizenkét óra múlva pedig már az összes német filmszínházakban és a legtöbb egyéb külföldi mozikban is vetítették ezt a felvételt.

Előbb a szinte boszorkányos gyorsaságból már következtetni lehet arra, hogy a filmhíradók szerkesztőségében milyen izgalmas vadászat folyik az események után, csak azért, hogy a közönséget minél gyorsabban és több kiszolgálásban részesíthessék. A legidegölőbb tempójú munkának az eredménye az a rövid filmhíradó, amit minden moziműsossal együtt pergetnek le. Formális szerkesztőségi munka folyik a filmhíradók központjában, ahol mérnökök, újságírók, operatőrök és hirszerzők egész légiója dolgozik. Hatalmas

Megnyílt a

„Revü” uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legújabb szabású ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

előjegyzési naptárokban vannak bejegyezve a fontosabb események, amelyeket meg kell örökíteni. Ennek az előjegyzési naptárnak külön szerkesztősége van és innen irányítják a felvételeket.

A filmriporterek egész hadserege dolgozik a világon szerteszéjjel. Automobilokra felszerelt hangos-filmfelvevőgéppel járják azokat a területeket, amelyeken események várhatók, ha pedig váratlanul történik világesemény, a legközelebbi központból a legrövidebb idő alatt ott van a repülőgépen vagy automobilon a fürge filmriporter, akinek nincs munkaideje, nincs éjszakai pihenője sem, hanem állandóan készenlétben kell lennie. A felvételek gyakran a legnagyobb fáradtsággal és sokszor kockázattal készülhetnek csak el, de a jó filmriporter nem ismer fáradságot és veszedelmet. Repülőgépversenyeket például többnyire óriási sebességgel száguldó repülőgépről vehet csak fel a riporter, aki nem egyszer merészkedik fel a felhőkarcolók tetejére vagy templomok tornyába és a legelképzelhetetlenebb helyzetben, talpalatnyi kis területen forgatja a felvevőgépet. A jó filmriporter elmerészkedik egy vulkánkitörés idején egész a kráter széléig, felveszi az amerikai szeszcsempészek és a rendőrség közötti gépfegyverharcot, úgy hogy veszélyezteti a saját életét és kimerészkedik a távolkeleti hadállásokig, még ha bombák robbannak a feje felett. Ezek a filmriportázs sztárjai, akiket természetesen busásan meg is fizetnek, ezzel szemben azonban ők expedíciót szerveznek a távoli Afrika rejtélyes belsejébe, kötélén lógva fotografálnak a Niagara vízese felett vagy valami hatalmas hegység lavinától veszélyeztetett sziklacsucsain . . .

A filmhíradó hirszolgálat a ma már vetekszik a legnagyobb világlapok hirszervezetével. A munkatársak és a privát informátorok egész serege áll a központ rendelkezésére, amely így értesül minden érdekességről, így fotografálják például a hatlábú borjút a száz éves parasztot és más hasonló egzotikumokat, a filmhíradó szerkesztőségében hatalmas térképek vannak kifüggesztve, amelyeket pontosan jelzik, hogy abban a pillanatban hol vannak a felvevőgéppel felszerelt automobilon. Látjuk, hogy például a 8-as számú autót Potsdamban van egy új vasuti hid felavató ünnepségén, a 12-es a német árvízterületen fotografál, a 20-as valahol Konstantinápolyban dolgozik és így tovább, a világ legkülönbözőbb pontjain száguldanak ezek az operatőr-kocsik.

A távolabbi helyekről aztán repülőgépen szállítják be a nyers filmet a központba, ahol azt azonnal kidolgozzák a laboratóriumban. Rendszerint még aznap kész a kópia, amelyet már lehet vetíteni. Ha rendkívüli fontosságról van szó, akkor rendszerint ki is veszik a felvételt a híradóból, hogy minél gyorsabban kerüljön a közönség elé, egyébként azonban beleillesztik a felvételt a híradóba, amelyből a legtöbb filmgyárban szerdán van a „lapzártá”. Szerdáig be kell futniok a felvételeknek és ekkor megkezdik a híradó összeállí-

tását. Egy-egy hirodó hossza átlag 300—400 méter, amit 3000—4000 méternyi hosszúságu filmből vágnak össze. A többi kárbavész a filmriporterek munkájából, mert hiszen az eredetileg hosszabb felvételekből csak a legjobb érdekesebb részleteket használják fel.

Néhány órával a teljes kópia elkészülte után már autón, vasuton, hajón, repülőgépen és minden elképzelhető közlekedési eszközön irányítják a hangos hirodót készítenek egy évben a különböző filmgyárak és négyezer filmriporter dolgozik lázas iramban állandóan, hogy a mozilátogató közönség képbén és hangban is megismerkedhessen az elmúlt hét eseményeivel. A filmgyártásnak olyan érdekes és izgalmas iramban készülő része a hangos hirodó, amely teljesen beleillik századunk rohanó tempójába és mindenben kielégíti a mai embernek az aktualitások iránt annyira fogékony érdeklődését.

Á bünözők és a film

A mozi erkölsrontó hatásáról elterjedt vélemény, amint azt egy külföldi bünügyi szaklapban olvassuk, annak köszönheti eredetét, hogy kis és nagy bünözök a törvény előtt a mozira hivatkoznak, mint olyanra, amely bünügyi filmjeivel egyenes példával szolgál arra, hogy mint és hogyan csináljanak. *Felbujtóként* hivatkoznak a mozira, mert azt hiszik, hogy ezzel a bíróban kedvezőbb benyomást keltenek maguk iránt.

Hogy amennyire hivatkoznak jogosan a mozira, mint erkölsrontóra — írja a lap — mutatja az angol bünügyi statisztikának most megjelent kiadványa, amely kétszáz oldalon keresztül foglalkozik a bünesetek indító okaival. *Ezek között a film egyetlen egy esetben sem szerepel.* A statisztika kimutatása szerint a bünözök nagy, sőt legnagyobb részét azok teszik, akiknek gyermekévei a világháboru idejére esnek, szóval, *akik apa nélkül nevelödtek.* Másik nagy részét az általános gazdasági leromlás tette bünözövé. Nem kis részét, az autó ösztönözte tettének elkövetésére. Az autó ugyanis, gyorsaságával a menekülést látszott számukra biztosítani s ha nem lett volna autójuk, nem merték volna tetüket megkockáztatni

A statisztika megállapításaiból tehát *gyöztelen kerül elő a mozi,* amelynek előadásai szigorú ellenöztés alatt állanak.

— **Jég!** Elöfizetés, rendelés legelőnyösebb Reusz műjégygyárban Bul. Reg. Fereinand 33. Telefon 141.

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

Egy éjszaka a Grand Hotelben

(Németül beszélő, énekes slágervigjáték.)

Paul Frank világhírű színpadi munkájának hangosfilm változata beteljesedése mindannak, amit a mai mozilátogató közönség egy kiváló hangosfilmtől megkövetelhet. Az élet nyugtató iramának eredeti szemléltetője az „Egy éjszaka a Grand Hotelben”. A grandiozus kiállítás egészen szokatlan dimenziókat ölt. A két főszereplő szerelemtől átizzott játéka a briliáns zenei aláfestéssel mindvégig kitűnő hangulatot varázsolnak a nézőterre. A slágerfilmek javából való az „Egy éjszaka a Grand Hotelben”

Eine Nacht im Grand Hotel

Martha Eggert varázslatos alakja mindvégig domináló figurája ennek a filmakotásnak. Bájos, közvetlen, magasrendű nőiességgel telített. A férfiui elragadtatás eleven képe *Ulrich Bettac*, akinek szerelembe csattanó hotelkalandja az izgalmak egész sorozatán épült fel.

A Z ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégebb, legolvasottabb és legelterjedtebb napilapja!

Peter Voss, a milliók tolvaja

(Peter Voss der Millionendieb)

(Németül beszélő, énekes tragikomédia.) Amerikai stílusban, mindvégig izgalmas, változatos és lényegét a mindennapos életből meríti. Peter Voss a Schilling & Co.

bankház prokuristája, hogy megmentse a bankot egy kétmillió esedékesség kifizetésétől, igazgatójának beleegyezésével műbetörést és lopást rendez a bankban. Willy Forst nagyszerű egyéniségére íródott ez az izgalmas szerep, amely azután

a modern technika minden elképzelhető vívmányának belevonásával, a sablontól eltérően, eddig még soha nem látott érdekesítő atmoszférát teremt. Vosst üldözi a detektív, miközben Amerikába menekül. Repülőgép és ejtőernyő segítségével a hajón éri utol az üldöző a műtolvajt. A detektív társaságában a szép Alice Treft, mint hírlapíró és a bankár leánya szolgáltatja a kíséretet. Üldözés közben szerelem fejlődik a riporternő és a műbetörő között. Mire kiérik a szerelem, helyreáll a bank anyagi egyensúlya is, Vosstot elfogják, de minden kiderül és a fiatalok egymásé lesznek. Paul Hörbiger a detektív szerepben és Ida Wüst egy misszionáriusnő szerepében nélkülözhetetlen értékei ennek a hangosfilmremeknek.

Eine Nacht im
GRAND HOTEL

— Bárki útján teljesített fizetéseket vagy vásárlásokat csak akkor ismer el számlájára az „Erdélyi Élet” kiadóhivatala, ha azok hivatalosan kiállított nyugták, illetve megrendelések ellenében történnek. Alkalmazottaink vagy megbízottaink kizárólag pecséttel ellátott számlák vagy nyugták ellenében inkasszálhatnak, — vásárlásokra, ellenszámlákra pedig csak előzetes kiadóhivatali írásos felhatalmazás után jogosítottak. Ettől eltérő reklamációkat figyelembe nem vehetünk.

„ERDÉLYI ÉLET”

Lapkiadó Vállalat

A szevillai énekes

(Énekes, zenés szerelmi történet). Verőfényes szevillai táj szolgáltatta a keretet *Ramon Novarro* legujabb hangosfilmjéhez, amely a maga tökéletességében minden eddigi hangos felvételeket felülmulja. Ragyogóan kisportolt figurájával kerül *Ramon Novarro* az érdeklődés központjába. A szevillai énekesben viselt címszerep csak hatalmasan megnövelheti rajongóinak számát. A *Brabin Charles* kiváló rendezésében piacra került hangosfilm művészi főérdekessége

maga a címszereplő: *Ramon Novarro*, aki ebben az alakításában életének kis mozaikjait nyújtja rajongóinak: — Kevesen tudják Novarróról, hogy mielőtt filmszínész lett, komoly operákban énekelt nagy sikerrel. Ennek a sikernek a mértékét a Szevillai énekes című hangos film adja vissza legjobban, ahol Novarro egy Inan nevű operaénekest alakít, aki minden akadályt leküzdve elnyeri szerelmesét. Partnere *Dorothy Jordan*, a legszebb figurájú, muzsikáló hangú művész-nők egyike, *Ernesto Torrence*, *Renée Adorée*, valamint az egész együttes kiváló összjátékot nyújtanak.

Eine Nacht im Grand Hotel

Belföldi gyorsgyűjtőforgalom

Aradról az ország minden állomására. Kedvező szállítási feltételek. Megbízható lebonyolítás. Áruátvétel: Vasuti raktárunkban. Kivánságra az áruk elszállítását az állomásig eszközöljük. **Unitas** szállítványozási rt. **ARAD**, Bul. Reg. Ferd. 5. — Telefon 380. 381.

Férfi és női

ruhaszöveteket legolcsóbban

STRASSER

divatruházában

szerezheti be, szemben a Lutheránus templommal!

A veszedelmes leány!

(Csábitson el kérem — Ich bleibe bei Dir!

(Németül beszélő énekes vigjáték). A szép Jenny Jugó pompás hangos szerephez jutott, amelyben nemcsak plasztikus figurája, hanem behizelgő, kedves, hangulatra stimmelő játékmódora is százszázalékosan érvényesül. A menyasszony megszökik az érdekházasság elől az esküvő napján. Ez az induló jelenet olyan sok jelenetet ad a „Veszedelmes leány“ címet viselő hangosfilmnek, hogy ettől a pillanattól kezdve hangulat és kacagás töltik be a nézőteret. A veszedelmesnek látszó Jenny Jugó a robogó vonaton találkozik össze partnerével, *Herman Thimiggel*, aki a szökésből kifolyó rendőrségi beavatkozás folytán veszedelmes szélhámosnőt lát a bájos női utitársnőben. A lakására viszi, ahol a rendőrségnek akarja átadni, de végül is Herman Thimig örökös foglya marad a bájos utitársnak. A fordulatok és ötletek végtelennek látszó skáláján emelkedik „A veszedelmes leány“ cselekménye, amelyet két igen értékes táncdal tesz szinesebbé

Embert öltem

(Dráma a világháboru idejéből) Puskaropogásban, halál hörgésben született meg annak a drámának a magva amely „Embert öltem“ címen került a legirisszebb és legizgalmasabb hangosfilmnek sorozatába. *Pau Renard* a világháboru közkatónája a Haza iránti kötelességből megöli német bajtársát. Az emberi vandalizmuson diadalt ülő béke megszólaltatja Renardban a lelkiismeretet, amely azt követeli, hogy a halott bajtárs szüleinek bevalja borzalmas tettét. Renard ellátogat Németországba, közben mindent megbocsájtó szerelem fejlődik Renard és az elhunyt német bajtárs volt menyasszonya között, aki midőn egy véletlen folytán fedezi föl férjében vőlegényének gyilkosságát, az ember megértés és megbocsájtás gesztusával továbbra is férje mellett marad: *Philip Holmes* játsza a lelkiismeretével viaskodó francia katona nehéz szerepét, olyan briliáns fordulatokat visz játékába, hogy percmegdőbbenésbe mereviti közönségét *Nancy Carroll* és *Lyonel Barrymore* alakításai úgy beszédtechnika, mint művészi játék tekintetében oszlopos értékei a hangosfilmtermelésnek.

Országszerte elismert kellemes szórakozóhely az aradi

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játéktér. Szeparált bridge-szalón. Estéknként parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

Hölgyeim és uraim,

— heti hireinket közöljük

— A nagyvilágban csupa örömtelen dolgok történnek; egész Európa civakodik, vivódik. Időnként elhatározzák az államok, hogy ez így nem mehet tovább, rendezni kell a háborus adósságokat, szervezni kell a gazdasági együttműködést. Nagyszerű mentő terveket dolgoznak ki, amelyeket azonban rendre agyonütnek, mert minden alkalommal leszavazzák egymást; így aztán csak mérgesedik a per. Tele van a világ az összetört béke csepepeivel; óriásra várnak a törpék, aki ezeket elseperje.

— *Más.* Egy közismert uriasszony házasságát a törvényszék az asszony hibájából bontotta fel. Az ítélet megokolása szerint a házastársi köteleességet súlyosan megsértette azzal az eljárásával, hogy férje tudta és beleegyezése nélkül idegen fiatalemberekkel ismeretséget kötött, társágban szórakozott, velük autó kirándulásra ment és a kirándulások alkalmával a társaság egyik férfitagjával hosszas erdei sétára ment. Súlyosbító körülménynek vette azt is, hogy anyósa figyelmeztette helytelen viselkedésére, amely viselkedés nem egyeztethető össze a házasság erkölcsi felfogásával és ezért a törvényszék hitvesi hűség megsértését látta fenforogni, a házasság felbontásánál tehát megállapította az asszony vétkességét.

Más. Leipnicker Andor, a Dácia kávéház népszerű társulajdonos a szokatlan ötlettel segített a romániai pósta deficitcs mérlegén. Két hét óta egy egészséges szép leánygyermek boldog atyjának érzi magát, mely alkalomból, az ország minden részéből, — levélben, telefonon, sürgönyileg — valósággal elárasztották szerencsekívánatokkal. A postavezérigazgatósága, megkülönböztetett elismeréseképpen, rendeletileg felmentette Leipnickert egész életére — a téves kapcsolások alól...

Más. Tenner László biztosítási főtisztviselőt intézet cégjegyző-titkárrá nevezte ki. Szakmai és baráti körökben a megérdemelt előléptetés osztatlan örömet keltett, annál is inkább, mert az intézet igazgatósága ezzel az elismeréssel egy évek hosszú során át teljesített hűséges és eredményekben gazdag munkásságot honorált. Kevés olyan népszerű embere van ennek a városnak, mint Tenner László, — a Lloyd-klub közkedvelt, örökifju igazgatója — s egészen bizonyos, hogy ez az előnyös hírnév a titka annak az eredményteljes üzleti működésnek is, melynek gyümölcse, ha váratott is magára, de el nem maradhatott.

Hölgyeim és uraim, heti hireink közlését befejeztük.

Speaker.

MAGYARORSZÁGBA utazók részére
PENGŐ legelőnyösebb árban beszerezhető

Spitz Sándor

bankbizományi üzlete Arad, str. Eminescu (Deák F.-u.) 8.

Trude v. Molo ^{is az} **Waldheim**
ártalmatlan
soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján!
Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárak-**
ban és Drogeriákban. — Dobozonkint: **Lei 115.**

**Csak az árak olcsók — minő-
ségeink változatlanul jók!**

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-uca) 2.
Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Butorát szerezze be
BARICZ-nál**

Saját készítésű elsőrendű garantált áruk. Üzlet:
PIAȚA AVRAM IANCU 15. Géperőre berendezett
üzem: STR. GH. IONESCU 14. A R A D.

TÖMEGMUNKA NEM PRECIZ!

ÉPITTESSEN RÁDIÓT, CSILLÁRT

MATUZ-nál.

Volt Petőfi-uca 10 szám.

Dr. Lőcs Rezső ügyvédi irodáját
Arad, Str. Coșbuc No. 13 alá   helyezte át.

Bundák és más molyveszélyes öltönydarabok nyári gondozását a

Joanovits Antal szücs-cég

az idén az új Neuman-ház Str. Gen. Grigorescu
(v. Tabajdy K.) uccai oldalán levő helyiségben vállalja.

Férfi fehérnemű gyárunk nagybani eladását beszüntettük és kizárólag csak fogyasztókat szolgálunk ki gyári árban. Elvállalunk mindenféle férfi fehérnemű készítését méret után úgy saját anyagunkból, mint a megrendelő által hozott anyagból. **Reisz József** férfi fehérnemű gyár. Arad, Str. Berthelot 8. Színházzal szemben

Szaküzlet optikai és finom solingeni aczéllé-
árakban: beretvák, ollók stb.

K Ö S Z Ö R Ü L D E,

Orthopaed készülékek és műlábak készítése.

Tejnor Ferenc és Tsa

Optikus és késmüves. Arad, Piața Avram Iancu Szabadság-tér No. 21.

Hirsch Jenő utóda

Pollák Imre órás és ékszerész üzlete, volt Forray és Rákóczi uccák sarkán. Órák és ékszerek rendkívül olcsó árban. Tört aranyat a legmagasabb árban vásárolok. 0—0

Bárki meggyőződhet, hogy az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezetében

(v. Atzél Péter-ucca a színház-pénztárral szemben) — a legkényesebb izlést is kielégítő, művésziesen szép, garantáltan elsőrendű kivitelű butorok

kaphatók,

soha nem létezett olcsó árakban!!

FICK

legolcsóbban fest-tisztít tavaszi felöltőket és ruhákat, gallérokat legszebben fényez

Str. Barițiu 14. Fiókküzet a Lutheránus templommal szemben.

ÜZLETÜNKET

a végeladás tartamára

Piața Avram Iancu 21.

(Szabadság-tér) színházzal szembe

h e l y e z t ü k á t.

„MERCANTIL“
szőnyeg- és divatáruház

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruháza szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközölködnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

KREBS

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshoz és a vidéki autóállomással szemben van.

Arad, volt Boros Béni-tér 51. Fiók : v. Deák Ferenc-ucca.

A „REGGEL“

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótáborának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasz van :

forduljon rögtön a „Reggel“ kiadóhivatalához Arad, Str. M. Nicoara 1.

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

KNAPP gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
volt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

Muzsaynál

színházzal szemben

Öltöny, tavaszikabát

Trench-coat

Nem gyári áru! Minden darab saját készítmény! Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel. Mercur iparos bevásárlási könyvre 6 havi hitel.

Mindennemű

fűszer- és csemegeárak
legjobb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

fűszer- és csemegeüzletében

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINCSEK - AKKOR VEGYEN!

Kiadja az „Erdélyi Élet“ Lapkiadó Vállalat.

Lovrov & Co. Arad